

Reflectie

IJsselland

INSTITUUT VOOR
PUBLIEKE
WAARDEN

Wat hebben we gedaan?

In 2021 hebben wij het voorzitterschap van RET – tafel op ons genomen. Wekelijks bespraken we twee cases die vastliepen in de (gesloten) jeugdzorg. Onze opdracht was om te komen tot een gezamenlijke oplossing. Dit hebben we in totaal 70 keer gedaan. Twee belangrijkste elementen van onze aanpak waren:

- het perspectief van jongeren en ouders centraal zetten in het zoeken naar een oplossing. Hiervoor gingen we bij elke casus in gesprek met jongeren en ouders.
- Sociaal domeinbreed zoeken naar een oplossing. Dus niet alleen naar de jeugdhulpinterventies kijken, maar ook schuldhulp, inkomen, wonen, etc.

In 2022 zijn we in opdracht het RSJ IJsselland een verdiepend evaluatief casusonderzoek gestart naar gesloten jeugdzorgplaatsingen. Doel van dit onderzoek was te reflecteren op het verloop van 10 gesloten plaatsingen en lessen te trekken voor de toekomst. Expliciet onderdeel van deze aanpak was het onderzoek voor vijf cases samen met professionals en gezin te doen, zodat inzichten meteen ervaren worden door betrokkenen. Uiteindelijk hebben we vier cases aangeleverd gekregen en is één case volgens beoogde aanpak geëvalueerd.

We hebben in deze twee opdrachten observaties gedaan over de oorzaken waardoor jongeren en gezinnen niet goed geholpen worden en wat wel goed werkt.

De oorzaken categoriseren we op verschillende niveaus: gezin, professional, organisatie, stelsel.

Gezin:

- Vertrouwen in hulpverlening is door voorgaande ervaringen laag.
- Voelen zich niet altijd gehoord in wat ze zelf voor perspectief zien.
- Er is niet altijd voldoende aandacht en begeleiding voor het gezin als geheel bij gesloten plaatsing van gezinslid.
- + Samen achteraf terugkijken op plaatsing herstelt vertrouwen.
- + Gesprek om perspectief helder te krijgen vergroot betrokkenheid gezin.
- + Professionals betrokken blijven bij gezin tijdens plaatsing.

Professioneel:

- Professionals en gezinsvoogden zijn overbelast.
- Professionals krijgen oplossingen niet gerealiseerd omdat ze afhankelijk zijn van anderen.
- + Samen met gezin achteraf terugkijken geeft ruimte voor professional om te leren.
- + Het maken van een perspectiefplan (doorbraakplan) geeft instrument in handen om andere partijen mee te laten werken.

Organisatie:

- Gebrek aan integraal overstijgend perspectiefplan in werkwijze.
- Ingewikkelde vragen konden niet worden opgepakt i.v.m. complexiteit van de casus (entry- exit paradox)
- Werkwijze sterk aanbod gedreven, vastlopen op ‘geen passend aanbod’.
- Wachtlijsten en schaarste zorgen voor gesloten instellingen benedenmaats hulp leveren (onderwijs, behandeling), waardoor positief effect op jongere (deels) uitblijft.
- Verklarende analyse ontbrak in aanmeldingen.
- + Perspectiefplan nodigt uit om vanuit perspectief van jongere en integraal te werk te gaan.
- + Perspectiefplan helpt ‘complexiteit’ te reduceren tot behapbare acties.
- + Perspectiefplan nodigt uit om te denken in oplossing vanuit perspectief in plaats van aanbod.
- + Betrokken hulpverlening van voor de gesloten instellingsplaatsing betrokken houden tijdens plaatsing.

Stelsel:

- Integraliteit wordt moeizaam vormgegeven door beleidskokers en verkokerde financiering.
- Regionale inzet sluit niet altijd aan bij lokale noden.
- + Afspraken maken over dat financiering hulp niet in de weg moet staan.
- + Bureaucratievrijbudget aanleggen om te doen wat nodig is.

INSTITUUT VOOR
PUBLIEKE
WAARDEN